РЕШЕНИЕ НА СЪДА (втори състав)

10 юни 2010 година *

По дело C-86/09

с предмет преюдициално запитване, отправено на основание член 234 ЕО от VAT and Duties Tribunal, Manchester (Обединено кралство) с акт от 23 февруари 2009 г., постъпил в Съда на 27 февруари 2009 г., в рамките на производство по дело

Future Health Technologies Ltd

срещу

The Commissioners for Her Majesty's Revenue and Customs,

* Език на производството: английски.

СЪДЪТ (втори състав),

състоящ се от: г-н J. N. Cunha Rodrigues, председател на втори състав, г-жа P. Lindh, г-н A. Rosas, г-н A. Ó Caoimh (докладчик) и г-н Ал. Арабаджиев, съдии,

генерален адвокат: г-жа E. Sharpston,
секретар:г-жа L. Hewlett, главен администратор,

предвид изложеното в писмената фаза на производството и в съдебното заседание от 18 март 2010 г.,

като има предвид становищата, представени:

— за Future Health Technologies Ltd, от г-н R. Thomas, barrister,

— за правителството на Обединеното кралство, от г-н L. Seeboruth и г-жа H. Walker, в качеството на представители, подпомагани от г-н I. Hutton, barrister,

— за гръцкото правителство, от г-жа O. Patsopoulou, г-жа Z. Chatzipavlou и г-н M. Tassopoulou, както и от г-н M. Apessos, в качеството на представители,

— за Европейската комисия, от г-н R. Lyal и г-жа M. Afonso, в качеството на представители,

предвид решението, взето след изслушване на генералния адвокат, делото да бъде разгледано без представяне на заключение,

постанови настоящото

Решение

1 Преюдициалното запитване се отнася до тълкуването на член 132, параграф 1, букви б) и в) от Директива 2006/112/ЕО на Съвета от 28 ноември 2006 година относно общата система на данъка върху добавената стойност (ОВ L 347, стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 9, том 3, стр. 7).

2 Запитването е отправено в рамките на спор между Future Health Technologies Ltd (наричано по-нататък „FHT“) и Commissioners for Her Majesty's Revenue and Customs (наричани по-нататък „HMRC“), оправомощени да събират в Обединеното кралство данъка върху добавената стойност (наричан по-нататък „ДДС“), по повод отказа на последните да освободят от ДДС възмездните дейности, изразяващи се в изпращане на комплект за вземане на кръв от пъпната връв на новородени, в изследване и преработване на тази кръв и евентуално в съхраняване на съдържащите се в нея стволови клетки с оглед на евентуална бъдеща терапевтична употреба.

Правна уредба

Правна уредба на Съюза

3 Считано от 1 януари 2007 г. Директива 2006/112 отменя и заменя съществуващата в областта на ДДС общностна правна уредба, и по-конкретно Шеста директива 77/388/ЕИО на Съвета от 17 май 1977 година относно хармонизиране на законодателствата на държавите членки относно данъците върху оборота — обща система на данъка върху добавената стойност: единна данъчна основа (ОВ L 145, стр. 1, наричана по-нататък „Шеста директива“).

4 Съгласно съображения 1 и 3 от Директива 2006/112 преработването на Шеста директива е било необходимо, за да се включат всички приложими разпоредби по ясен и целесъобразен начин в една преработена структура и редакция, без по принцип да се внасят съществени промени.

5 Член 2 от Директива 2006/112 гласи следното:

„1. Следните сделки подлежат на облагане с ДДС:

а) възмездната доставка на стоки на територията на дадена държава членка от данъчнозадължено лице, действащо в това си качество;

[…]

в) доставката на услуги, извършвана възмездно на територията на държава членка от данъчнозадължено лице, действащо в това си качество;

г) вносът на стоки.

[…]“

6 Член 131 от Директива 2006/112 е единствената разпоредба в глава 1 от дял IX от тази директива, озаглавени съответно „Общи разпоредби“ и „Освобождавания“. Този член гласи следното:

„Освобожданията, предвидени в глави 2—9, се прилагат, без да се засягат други общностни разпоредби и в съответствие с условията, които държавите членки определят, за да осигурят правилно и ясно прилагане на тези освобождавания, и да предотвратят [всякакви възможни данъчни измами], избягване на данъци или злоупотреба.“

7 Член 132, параграф 1, букви б) и в) от Директива 2006/112, съдържащ се в глава 2 от дял IX от тази директива, предвижда:

„1. Държавите членки освобождават следните сделки:

[…]

б) болничната и медицинската помощ, и тясно свързаните с тях дейности, извършвани от публичноправни субекти, или при социални условия, сравними с приложимите за публичноправните субекти, от болници, терапевтични или диагностични медицински центрове и други надлежно признати заведения с подобен характер;

в) предоставянето на медицинска помощ при упражняване на медицински и парамедицински професии, определени от съответната държава членка;

[…]“

8 Като се изключи встъпителното изречение, случаите на освобождаване по член 132, параграф 1, букви б) и в) от Директива 2006/112 са формулирани по същия начин като тези по член 13, A, параграф 1, букви б) и в) от Шеста директива. Встъпителното изречение на последната разпоредба гласи следното:

„Без да се засягат други общностни разпоредби, държавите членки при условия, които те определят, за да осигурят правилно и ясно прилагане на правилата за освободени доставки и да предотвратят възможни данъчни измами, избягване на данъци или злоупотреба, освобождават от данък върху добавената стойност.“

9 Член 133 от Директива 2006/112 предвижда, че по отношение на организациите, различни от публичноправни субекти, държавите членки могат да поставят освобождаването на доставката, предвидена по-конкретно в член 132, параграф 1, буква б), в зависимост от това дали същите отговарят на едно или повече от посочените в тази директива условия.

10 Съгласно член 134 от Директива 2006/112:

„Доставката на стоки или услуги не се освобождава, както е предвидено в разпоредбите на член 132, параграф 1, [буква] б), в следните случаи:

а) когато доставката не е от съществено значение за освободените сделки;

б) когато основното предназначение на доставката е реализирането на допълнителен доход за съответния орган чрез извършването на сделки, които са в пряка конкуренция с тези, извършвани от търговските предприятия, подлежащи на облагане с ДДС."

Национална правна уредба

11 Член 31 от Закона за данъка върху добавената стойност от 1994 г. (Value Added Tax Act 1994) предвижда, че доставката на стоки или услуги се освобождава, ако е посочена в списъка, съдържащ се понастоящем в приложение 9 към този закон.

12 В категория 7 от приложение 9 към посочения закон се уточнява, че се освобождават и следните доставки:

— доставката на медицински услуги от лице, вписано в регистъра, воден съгласно Health Professions Order 2001 (Statutory Instrument 2002 No. 254),

— предоставянето на грижи или медицинско или оперативно лечение и доставката на всички свързани с това продукти в болница или публично здравно заведение,

— продукти с терапевтично приложение, получени от човешка кръв, и

— човешки органи или тъкани (включително фетални), използвани за диагностициране, терапия или научни медицински изследвания.

13 В инструкциите на HMRC се посочва, че по правило услугите, предоставяни от здравните работници, вписани в предвидения в Health Professions Order 2001 списък, се считат за насочени главно към опазване, поддържане и възстановяване на здравето на съответните лица и следователно за освободени от облагане с ДДС.

Спорът по главното производство и преюдициалните въпроси

14 FHT е акредитирано и има разрешение от съответните британски органи да осъществява дейност като частна банка за стволови клетки. Във връзка с услугите, които предоставя на родителите на новородени, то извършва дейности, изразяващи се в изпращане на комплект за вземане на кръв от пъпната връв, в изследване и преработване на тази кръв и евентуално в съхраняване на съдържащите се в нея стволови клетки.

15 Пряк надзор върху тези дейности осъществява клиничен специалист, вписан като здравен работник във водения съгласно Health Professions Order 2001 регистър. Стволовите клетки се вземат при раждането с оглед на евентуалното им бъдещо използване за медицинско лечение на същото дете (автоложна употреба) или на други лица (алогенна или хетероложна употреба). Съгласно договора между FHT и родителя или родителите на детето (наричан по-нататък „договорът“) преработените и запазени от FHT клетки са предназначени само за медицинска употреба; те не могат да бъдат използвани с изследователска или експериментална цел.

16 Във всеки случай действията, които се извършват или могат да бъдат извършени, ако с договора FHT се съгласи да предостави своите услуги, са следните:

а) изпращане на родителите на неродения плод на комплект за вземане на кръв от пъпната връв;

б) осигуряване от родителите (на техни разноски) на помощта на здравен работник, който да присъства на раждането, за да вземе кръв от пъпната връв непосредствено след раждането;

в) транспортиране на кръвта в лабораторията на FHT от специализирано в медицинския транспорт дружество. Става въпрос за специализиран център за изследване и извличане на стволови клетки от кръв от пъпната връв;

г) изследване на кръвта от служителите на FHT, за да се гарантира, че тя не е заразена с някаква болест, която може да се предаде посредством кръвта. Това изследване се извършва непосредствено след раждането и се прави отново след шест месеца;

д) преработване на кръвта, за да се извлече проба от стволови клетки, годни за медицинска употреба;

е) съхраняване на пробата от стволови клетки чрез криогенно запазване, така че да бъде готова за използване;

ж) съхраняване на пробата за бъдеща терапевтична употреба; и

з) предаване на пробата от стволови клетки по искане на родителите (докато детето не навърши 18 години) за употреба с оглед на медицинско лечение.

17 Договорът предвижда два начина на плащане. При първия клиентът плаща две твърди вноски за всички дейности, предмет на главното производство,

включително за шестмесечното съхраняване, както и допълнителна годишна вноска за по-нататъшното съхраняване на посочените стволови клетки. При втория клиентът може да плати предварително три твърди вноски за всички дейности, предмет на главното производство, и за съхраняване за 20 години напред. Общата цена при първия начин на плащане е 995 GBP, към която се добавя годишна вноска от 30 GBP. При втория начин на плащане общата цена е 1 295 GBP.

18 Съгласно акта за преюдициално запитване разходите на клиентите, избрали услугата съхраняване за 20 години, се разпределят, както следва:

— разходите по буква а) от точка 16 от настоящото решение представляват 15 % от общата дължима от клиента цена (тоест такса от 200 GBP);

— клиентът заплаща отделно всички разходи по буква б);

— разходите по букви в)—д), изброени в точка 16 от настоящото решение, а именно за транспорт до лабораторията на FHT, изследване и контрол, представляват заедно 62 % от общата дължима от клиента цена (тоест такса от 795 GBP);

— разходите по буква ж), тоест за съхраняване, представляват 23 % от общата цена (тоест такса от 300 GBP).

19 Разходите на FHT за извършване на разглежданите в главното производство дейности се разпределят, както следва:

— доставяне на комплекта за вземане на кръв от пъпната връв и административна обработка: 7 %;

— преработване, изследване, контрол и криогенно запазване на проби: 91 %;

— съхраняване на готовата проба: 2 %.

20 По-голямата част от разходите за работна ръка за извършване на услугите по договора са свързани с изследването, контрола и последващото преработване на кръвта. Разходите за работна ръка, свързани със съхраняването на вече криогенно запазени проби, са незначителни.

21 Видно от акта за преюдициално запитване, първоначалното становище на HMRC е, че „вземането“ и изследването на стволови клетки, за разлика от тяхното съхраняване, са освободени от облагане съгласно категория 7, точка 8 от приложение 9 към Закона за данъка върху добавената стойност от 1994 г. [доставяне на човешки органи и тъкани (включително фетални) и пр.]. Поради това по отношение на FHT се приема, че то извършва едновременно освободени и облагаеми сделки.

22 Впоследствие HMRC приемат, че основната услуга е съхраняването на стволови клетки — дейност, която не представлява лечение — и че изследването на клетките съпътства тази дейност. Освен това, дори ако тези дейности се разглеждат

отделно, изследването и преработването на стволови клетки не могат според HMRC да бъдат приравнени на медицинска помощ.

23 FHT подава жалба пред VAT and Duties Tribunal, Manchester, като твърди, че:

— неговите услуги представляват единна сложна услуга по оказване на профилактична медицинска помощ, освободена от облагане с ДДС по силата на член 132, параграф 1, буква в) от Директива 2006/112; или

— тези услуги представляват единна сложна услуга по оказване на болнична или медицинска помощ или тясно свързана с тях дейност, освободена от облагане с ДДС по силата на член 132, параграф 1, буква б) от тази директива, или

— обратно, ако извършените от FHT услуги не представляват единна сложна услуга, услугите по вземане, контрол, изследване, преработване и криогенно запазване и услугата, изразяваща се в осигуряване на стволовите клетки в необходимия момент за терапевтична употреба, представляват поотделно освободени сделки съгласно член 132, параграф 1, букви б) и в) от посочената директива.

24 При тези условия VAT and Duties Tribunal, Manchester решава да спре производството и да постави на Съда следните преюдициални въпроси:

„1. В случай че държава членка приеме да се извършват услуги от заведение, което следва да се счита за надлежно признато заведение с характер, подобен на болница или терапевтичен или диагностичен медицински център по смисъла на член 132, параграф 1, буква б) от Директива [2006/112], трябва ли изразът „болнична и медицинска помощ", съдържащ се в член 132, параграф 1, буква б), да се тълкува в смисъл, че включва съвкупността или пък една или няколко (и ако е така, кои) от услугите, определени по следния начин (описани по-подробно в изложението на фактите, по които страните не спорят):

а) предоставяне на родителите на неродено дете на комплект от необходимото медицинско оборудване, което позволява на независим здравен работник, който присъства при раждането, да вземе кръв от пъпната връв на детето непосредствено след раждането;

б) изследване на така взетата кръв в създадено за тази цел заведение, за да се гарантира, че кръвта не е заразена с някаква болест, която може да се предаде посредством кръвта или извлечени от кръвта стволови клетки в случай на употреба на стволовите клетки с терапевтична цел (като подобно изследване се прави отново след 6 месеца);

в) преработване на посочената кръв от и под надзора на квалифицирани за тази цел здравни работници, за да се извлече проба от стволови клетки, годни за употреба с медицинска терапевтична цел;

г) съхраняване на кръвта и на стволовите клетки в научно контролирани условия, за да може кръвта и стволовите клетки да се поддържат и запазят в отлично състояние, и/или

д) предаване на кръвта по искане на родителите (докато детето не навърши 18 години) за употреба с оглед на медицинско лечение?

2. При условията на евентуалност трябва ли понятието за дейности, „тясно свързани“ с болничната и медицинската помощ, съдържащо се в член 132, параграф 1, буква б) от Директива [2006/112], да се тълкува в смисъл, че включва всички или някои (и ако е така, кои) от посочените по-горе услуги?

3. В случай че държава членка приеме посочените услуги да се извършват от или под надзора на един или няколко квалифицирани за тази цел здравни работници, трябва ли изразът „предоставяне на медицинска помощ“, съдържащ се в член 132, параграф 1, буква в) от Директива [2006/112], да се тълкува в смисъл, че включва съвкупността или пък една или няколко (и ако е така, кои) от услугите, определени по следния начин (описани по-подробно в изложението на фактите, по които страните не спорят):

е) предоставяне на родителите на неродено дете на комплект от необходимото медицинско оборудване, което позволява на независим здравен работник, който присъства при раждането, да вземе кръв от пъпната връв на детето непосредствено след раждането;

ж) изследване на така взетата кръв в създадено за тази цел заведение, за да се гарантира, че кръвта не е заразена с някаква болест, която може да се предаде посредством кръвта или извлечени от кръвта стволови клетки в случай на употреба на стволовите клетки с терапевтична цел (като подобно изследване се прави отново след 6 месеца);

з) преработване на посочената кръв от и под надзора на квалифицирани за тази цел здравни работници, за да се извлече проба от стволови клетки, годни за употреба с медицинска терапевтична цел;

и) съхраняване на кръвта и на стволовите клетки в научно контролирани условия, за да може кръвта и стволовите клетки да се поддържат и запазят в отлично състояние, и/или

й) предаване на кръвта по искане на родителите (докато детето не навърши 18 години) за употреба с оглед на медицинско лечение?“

По преюдициалните въпроси

Встъпителни бележки

25 Като начало следва да се припомни, че Директива 2006/112, както и Шеста директива, очертава много широко приложно поле за ДДС, като в член 2 относно облагаемите сделки тя включва освен вноса на стоки и доставките на стоки и

услуги, извършени възмездно на територията на страната от данъчнозадължено лице, действащо в това си качество (вж. по аналогия по-конкретно Решение от 21 февруари 2006 г. по дело Halifax и др., C-255/02, Recueil, стр. I-1609, точка 49, Решение от 14 декември 2006 г. по дело VDP Dental Laboratory, C-401/05, Recueil, стр. I-12121, точка 22 и Решение от 11 февруари 2010 г. по дело Graphic Procédé, C-88/09, Сборник, стр. I-1049, точка 15). Все пак, подобно на член 13 от Шеста директива, член 132 Директива 2006/112 освобождава някои дейности от облагане с ДДС.

26 Видно от точки 4, 6 и 8 от настоящото решение текстът на член 13, A, параграф 1, букви б) и в) от Шеста директива е по същество еднакъв с този на член 132, параграф 1, букви б) и в) от Директива 2006/112 във връзка с член 131 от нея. Освен това от съображения 1 и 3 от Директива 2006/112 се вижда, че с нея по принцип не се цели съществена промяна на разпоредбите на Шеста директива.

27 Следователно член 13, A, параграф 1, букви б) и в) от Шеста директива, както и член 132, параграф 1, букви б) и в) от Директива 2006/112, трябва да се тълкуват по един и същ начин (вж. по аналогия и Решение от 6 ноември 2008 г. по дело Kollektivavtalsstiftelsen TRR Trygghetsrådet, C-291/07, Recueil, стр. I-8255, точка 23). Поради това съдебната практика относно случаите на освобождаване по член 13, A, параграф 1, букви б) и в) от Шеста директива може да послужи като основа на отговорите на поставените с преюдициалното запитване въпроси.

28 В това отношение следва да се припомни, че съгласно постоянната съдебна практика освободените по член 13 от Шеста директива доставки представляват самостоятелни понятия на правото на Съюза, които имат за цел да избегнат различия в прилагането на режима на ДДС в различните държави членки (вж. по аналогия по-специално Решение от 25 февруари 1999 г. по дело CPP, C-349/96, Recueil, стр. I-973, точка 15 и Решение от 28 януари 2010 г. по дело Eulitz, C-473/08, Сборник, стр. I-907, точка 25). Същото важи и за освобождаването по член 132 от Директива 2006/112.

29 Освен това от съдебната практика по член 13, A от Шеста директива следва, че с освобождаването по член 132 от Директива 2006/112 не се цели освобождаване от ДДС на всички дейности от обществен интерес, а единствено на тези, които са изброени и много подробно описани (вж. по аналогия по-конкретно Решение от 11 юли 1985 г. по дело Комисия/Германия, 107/84, Recueil, стр. 2655, точка 17, Решение от 20 ноември 2003 г. по дело D'Ambrumenil и Dispute Resolution Services, C-307/01, Recueil, стр. I-13989, точка 54 и Решение по дело Eulitz, посочено по-горе, точка 26 и цитираната съдебна практика).

30 От съдебната практика по Шеста директива е видно също, че формулировките, използвани за определяне на случаите на освобождаване, посочени в член 132 от Директива 2006/112, подлежат на стриктно тълкуване, като се има предвид, че тези случаи на освобождаване са изключение от общия принцип, който произтича от член 2, параграф 1, букви а) и в) от Директива 2006/112 и според който всяка доставка на стоки или услуги, извършена възмездно от данъчнозадължено лице, се облага с ДДС. Все пак тълкуването на тези формулировки трябва да бъде съобразено с преследваните с освобождаването цели и да зачита присъщия на общата система на ДДС принцип за данъчен неутралитет. В този смисъл правилото за стриктно тълкуване не означава, че формулировките, използвани в посочения член 132 за определяне на случаите на освобождаване, трябва да бъдат тълкувани по начин, който би лишил последните от тяхното действие (вж. по аналогия по-конкретно Решение от 14 юни 2007 г. по дело Haderer, C-445/05, Recueil, стр. I-4841, точка 18 и цитираната съдебна практика, Решение от 19 ноември 2009 г. по дело Don Bosco Onroerend Goed, C-461/08 Сборник, стр. I-11079, точка 25 и цитираната съдебна практика, както и Решение по дело Eulitz, посочено по-горе, точка 27 и цитираната съдебна практика).

31 С оглед на тези съображения следва да се отговори на поставените въпроси.

По първия и третия въпрос

32 С първия си въпрос запитващата юрисдикция иска да се установи как трябва да се тълкува изразът „болнична и медицинска помощ", съдържащ се в член 132,

параграф 1, буква б) от Директива 2006/112, в случай че държава членка приеме да се извършват услуги от заведение, което следва да се счита за надлежно признато заведение с характер, подобен на болница или терапевтичен или диагностичен медицински център по смисъла на посочената разпоредба: в смисъл, че включва съвкупността от разглежданите в главното производство дейности, а именно изпращане на комплект за вземане на кръв от пъпната връв на новородени, изследване и преработване на тази кръв и евентуално съхраняване на съдържащите се в нея стволови клетки с оглед на евентуална бъдеща терапевтична употреба, или пък в смисъл, че включва една или няколко (и ако е така, кои) от тези дейности.

33 С третия си въпрос тази юрисдикция иска да се установи как трябва да се тълкува изразът „предоставяне на медицинска помощ", съдържащ се в член 132, параграф 1, буква в) от Директива 2006/112, в случай че държава членка приеме посочените услуги да се извършват от или под надзора на един или няколко квалифицирани за тази цел здравни работници: в смисъл, че включва съвкупността от изброените в предходната точка дейности или пък в смисъл, че включва една или няколко (и ако е така, кои) от тези дейности.

34 В главното производство обаче е безспорно, видно по-конкретно от текста на първия и третия въпрос, че, от една страна, за целите на член 132, параграф 1, буква б) от Директива 2006/112 FHT трябва да се счита за надлежно признато заведение с характер, подобен на болница или терапевтичен или диагностичен медицински център, и от друга страна, че за целите на буква в) от същия параграф дейностите на FHT се извършват при упражняване на медицински и парамедицински професии, определени от съответната държава членка.

35 Поради това първият и вторият въпрос в основни линии се отнасят съответно до тълкуването на израза „болнична и медицинска помощ", съдържащ се в член 132, параграф 1, буква б) от Директива 2006/112, и на израза „предоставяне на медицинска помощ", съдържащ се в член 132, параграф 1, буква в) от същата директива.

36 Що се отнася до медицинските услуги, от съдебната практика се вижда, че член 13, A, параграф 1, буква б) от Шеста директива се отнася до услугите, извършвани в болнична среда, докато буква в) от този параграф се отнася до медицинските услуги, извършвани извън болнична среда, както в частния кабинет на доставчика на услугата, така и в дома на пациента или на всяко друго място (вж. в този смисъл Решение от 10 септември 2002 г. по дело Kügler, C-41/00, Recueil, стр. I-6833, точка 36). Следователно целта на букви б) и в) от член 13, A, параграф 1 от Шеста директива, които имат различно приложно поле, е да уредят всички случаи на освобождаване на медицинските услуги в тесен смисъл (вж. Решение по дело Kügler, посочено по-горе, точка 36 и Решение от 8 юни 2006 г. по дело L.u.P., C-106/05, Recueil, стр. I-5123, точка 26).

37 Ето защо, както Съдът вече е постановил, понятието „медицинска помощ", съдържащо се в член 13, A, параграф 1, буква б) от Шеста директива, и понятието „предоставяне на медицинска помощ", съдържащо се в буква в) от същия параграф, обхващат услугите с цел диагностициране, терапия и, доколкото е възможно, успешно лечение на заболявания или разстройства на здравето (вж. Решение от 6 ноември 2003 г. по дело Dornier, C-45/01, Recueil, стр. I-12911, точка 48 и цитираната съдебна практика, както и Решение по дело L.u.P. посочено по-горе, точка 27).

38 Видно от точка 27 от настоящото решение, това важи и за идентичните изрази, съдържащи се съответно в член 132, параграф 1, букви б) и в) от Директива 2006/112.

39 При тези условия първият и третият въпрос следва да бъдат разгледани заедно, разбирани в смисъл, че целта на всеки от тях е да се установи дали при обстоятелствата по спора в главното производство всички или част от дейностите, изразяващи се в изпращане на комплект за вземане на кръв от пъпната връв на новородени, в изследване и преработване на тази кръв и евентуално в съхраняване на съдържащите се в нея стволови клетки с оглед на евентуална бъдеща терапевтична употреба, имат за цел диагностициране, терапия и, доколкото е възможно, успешно лечение на заболявания или разстройства на здравето.

40 В това отношение следва да се припомни, че макар да е необходимо „медицинската помощ“ и „предоставянето на медицинска помощ“ да имат терапевтична цел, от това не следва задължително, че терапевтичната цел на дадена услуга трябва да се разбира в особено тесен смисъл (вж. Решение от 11 януари 2001 г. по дело Комисия/Франция, C-76/99, Recueil, стр. I-249, точка 23, Решение от 20 ноември 2003 г. по дело Unterpertinger, C-212/01, Recueil, стр. I-13859, точка 40 и Решение по дело L.u.P., посочено по-горе, точка 29).

41 Следователно медицинските услуги, предоставяни с цел опазване, включително поддържане и възстановяване, на човешкото здраве, подлежат на освобождаване по силата на член 13, A, параграф 1, букви б) и в) от посочената директива (вж. в този смисъл посочените по-горе Решение по дело Unterpertinger, точки 40 и 41 и Решение по дело D'Ambrumenil и Dispute Resolution Services, точки 58 и 59, както и Решение по дело L.u.P, точка 29).

42 Видно от точка 27 от настоящото решение, това важи и по отношение на член 132, параграф 1, букви б) и в) от Директива 2006/112.

43 Същевременно, взети заедно или поотделно, разглежданите в главното производство дейности на FHT, а именно изпращане на комплект за вземане на кръв от пъпната връв на новородени, изследване и преработване на тази кръв и евентуално съхраняване на съдържащите се в нея стволови клетки, в действителност нямат за пряка цел диагностицирането, терапията и, доколкото е възможно, успешното лечение на заболявания или разстройства на здравето, нито пък в действителност имат за цел опазването, поддържането или възстановяването на здравето.

44 Във всички случаи, макар с вземането на стволови клетки от кръв от пъпната връв без съмнение да е възможно да се цели и откриването на заболяване, от материалите по делото, и в частност от договора, е видно, че извършваните от FHT услуги имат за цел единствено да гарантират наличието на определен

ресурс за лечение, ако се породи необходимост от такова, но не и да осигуряват недопускането, избягването или предотвратяването на заболявания, увреждания или здравословни проблеми или установяването на латентни заболявания, или на заболявания в начална фаза на развитие. Ако случаят е такъв — като това следва, ако е необходимо, да се провери от запитващата юрисдикция с оглед на конкретните обстоятелства по висящия пред нея спор — дейности като разглежданите в главното производство не могат да се считат за дейности, попадащи в обхвата на израза „болнична и медицинска помощ“, съдържащ се в член 132, параграф 1, буква б) от Директива 2006/112, от една страна, и на израза „предоставяне на медицинска помощ“, съдържащ се в член 132, параграф 1, буква в) от Директива 2006/112, от друга.

45 За сметка на това, ако запитващата юрисдикция заключи, че изследването на кръвта от пъпната връв действително има диагностична цел, а не е само част от изследванията на жизнеспособността на клетките, ще може да се приеме, че е налице диагностична услуга, по отношение на която може да се приложи член 132, параграф 1, букви б) и в) от Директива 2006/112, при положение че са изпълнени останалите условия, предвидени в тези букви и в посочената директива.

46 От друга страна, противно на доводите, изложени от FHT в съдебното заседание, криогенното запазване на живи части от човешкото тяло, макар и отделени от него, не може само по себе си да представлява профилактична медицинска помощ.

47 Предвид изложените по-горе съображения на първия и третия въпрос, разгледани заедно, следва да се отговори, че когато имат за цел единствено да гарантират наличието на определен ресурс за лечение, ако се породи необходимост от такова, но не и да служат за диагностика, терапия и, доколкото е възможно, успешно лечение на заболявания или разстройства на здравето, дейностите, изразяващи се в изпращане на комплект за вземане на кръв от пъпната връв на новородени, в изследване и преработване на тази кръв и евентуално в съхраняване на съдържащите се в нея стволови клетки с оглед на евентуална

бъдеща терапевтична употреба, разглеждани заедно или поотделно, не попадат в обхвата нито на понятието „болнична и медицинска помощ“, съдържащо се в член 132, параграф 1, буква б) от Директива 2006/112, нито в обхвата на понятието „предоставяне на медицинска помощ“, съдържащо се в член 132, параграф 1, буква в) от тази директива. Това важи и по отношение на изследването на кръвта от пъпната връв, освен ако това изследване действително има диагностична цел, нещо което запитващата юрисдикция, ако е необходимо, следва да провери.

По втория въпрос

48 С втория си въпрос запитващата юрисдикция иска по същество да се установи дали понятието за дейности, „тясно свързани“ с „болничната и медицинската помощ“ по смисъла на член 132, параграф 1, буква б) от Директива 2006/112, трябва да се тълкува в смисъл, че обхваща всички или някои от дейностите като разглежданите в главното производство, а именно изпращане на комплект за вземане на кръв от пъпната връв на новородени, изследване и преработване на тази кръв и евентуално съхраняване на съдържащите се в нея стволови клетки с оглед на евентуална бъдеща терапевтична употреба.

49 В това отношение, що се отнася до член 13, А, параграф 1, буква б) от Шеста директива, от точки 45—50 от Решение от 10 юни 2010 г. по дело CopyGene (C-262/08, Сборник, стр. I-5053) е видно, че понятието за дейности, „тясно свързани“ „с болничната и медицинската помощ“ по смисъла на член 13, А, параграф 1, буква б) от Шеста директива, трябва да се тълкува в смисъл, че не обхваща дейности като вземане, транспорт и изследване на кръв от пъпната връв, както и складиране на съдържащите се в нея стволови клетки, когато оказваната в болнична среда медицинска помощ, с която тези дейности само евентуално са свързани, нито действително е предоставена, нито е в процес на предоставяне, нито пък е планирана.

50 Това трябва да важи и по отношение на член 132, параграф 1, буква б) от Директива 2006/112.

51 Ето защо следва да се заключи, че дейностите, предмет на главното производство, доколкото в основни линии са подобни на онези, до които се отнася посоченото по-горе Решение по дело CopyGene, не могат, разглеждани заедно или поотделно, да попадат в обхвата на понятието за дейности, „тясно свързани“ „с болничната и медицинската помощ“ по смисъла на член 132, параграф 1, буква б) от Директива 2006/112. Всъщност тези дейности само могат, ако настъпят определени несигурни събития, да бъдат тясно свързани с оказвана в болнична среда медицинска помощ, която нито действително е предоставена, нито е в процес на предоставяне, нито пък е планирана.

52 Предвид изложеното по-горе на втория въпрос следва да се отговори, че понятието за дейности, „тясно свързани“ „с болничната и медицинската помощ“ по смисъла на член 132, параграф 1, буква б) от Директива 2006/112, трябва да се тълкува в смисъл, че не обхваща дейности като разглежданите в главното производство, а именно изпращане на комплект за вземане на кръв от пъпната връв на новородени, изследване на тази кръв и евентуално съхраняване на съдържащите се в нея стволови клетки с оглед на използване при евентуална бъдеща терапия, с която тези дейности само евентуално са свързани и която нито действително е извършена, нито е в процес на извършване, нито пък е планирана.

По съдебните разноски

53 С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (втори състав) реши:

1) **Когато имат за цел единствено да гарантират наличието на определен ресурс за лечение, ако се породи необходимост от такова, но не и да служат за диагностика, терапия и, доколкото е възможно, успешно лечение на заболявания или разстройства на здравето, дейностите, изразяващи се в изпращане на комплект за вземане на кръв от пъпната връв на новородени, в изследване и преработване на тази кръв и евентуално в съхраняване на съдържащите се в нея стволови клетки с оглед на евентуална бъдеща терапевтична употреба, разглеждани заедно или поотделно, не попадат в обхвата нито на понятието „болнична и медицинска помощ“, съдържащо се в член 132, параграф 1, буква б) от Директива 2006/112/ЕО на Съвета от 28 ноември 2006 година относно общата система на данъка върху добавената стойност, нито в обхвата на понятието „предоставяне на медицинска помощ“, съдържащо се в член 132, параграф 1, буква в) от тази директива. Това важи и по отношение на изследването на кръвта от пъпната връв, освен ако това изследване действително има диагностична цел, нещо което запитващата юрисдикция, ако е необходимо, следва да провери.**

2) **Понятието за дейности, „тясно свързани“ „с болничната и медицинската помощ“ по смисъла на член 132, параграф 1, буква б) от Директива 2006/112, трябва да се тълкува в смисъл, че не обхваща дейности като разглежданите в главното производство, а именно изпращане на комплект за вземане на кръв от пъпната връв на новородени, изследване на тази кръв и евентуално съхраняване на съдържащите се в нея стволови клетки с оглед на използване при евентуална бъдеща терапия, с която тези дейности само евентуално са свързани и която нито действително е извършена, нито е в процес на извършване, нито пък е планирана.**

Подписи